

PASSFR.EU

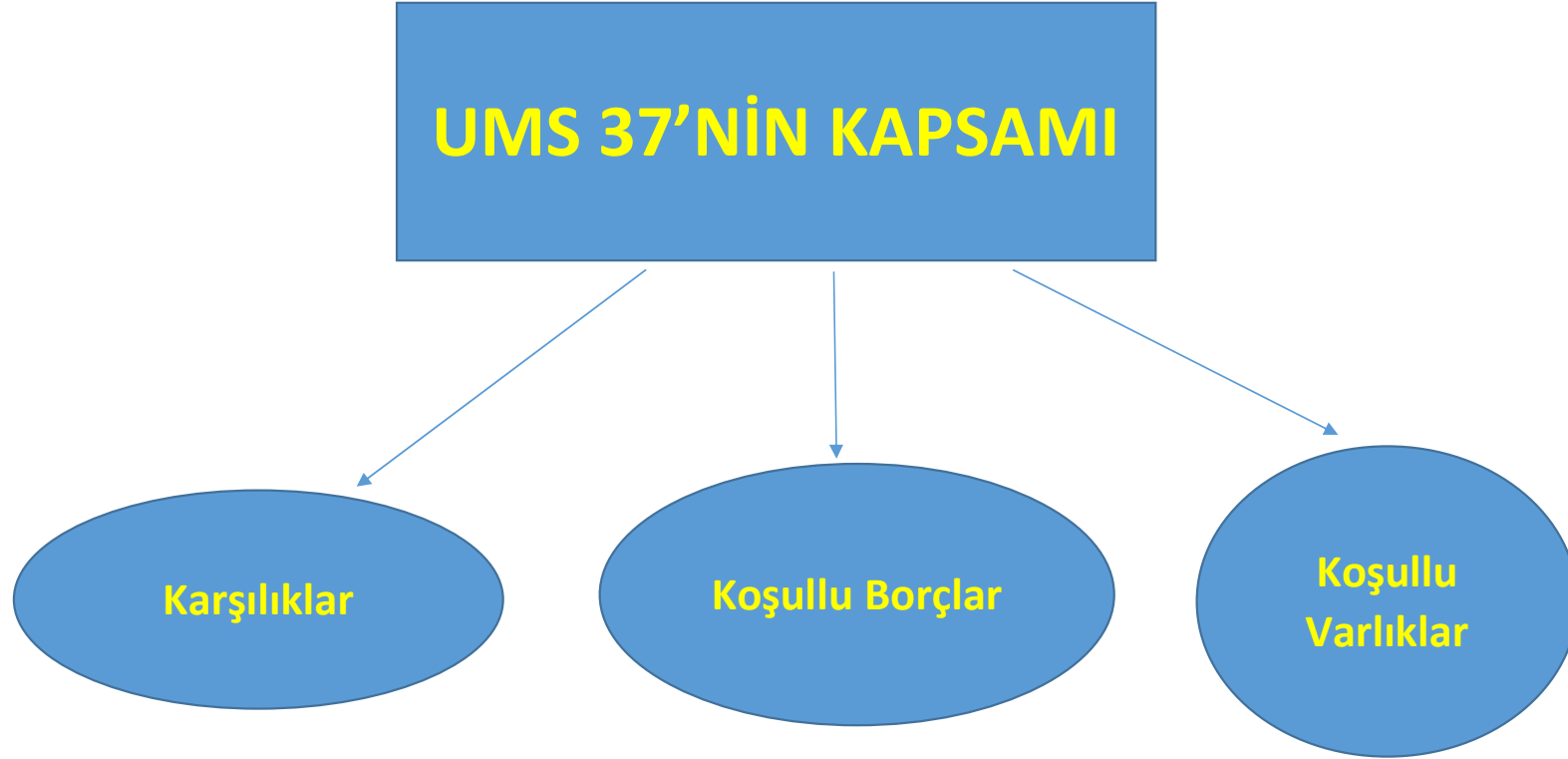
A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

UMS® 37 Karşılıklar, Koşullu Borçlar ve Koşullu Varlıklar

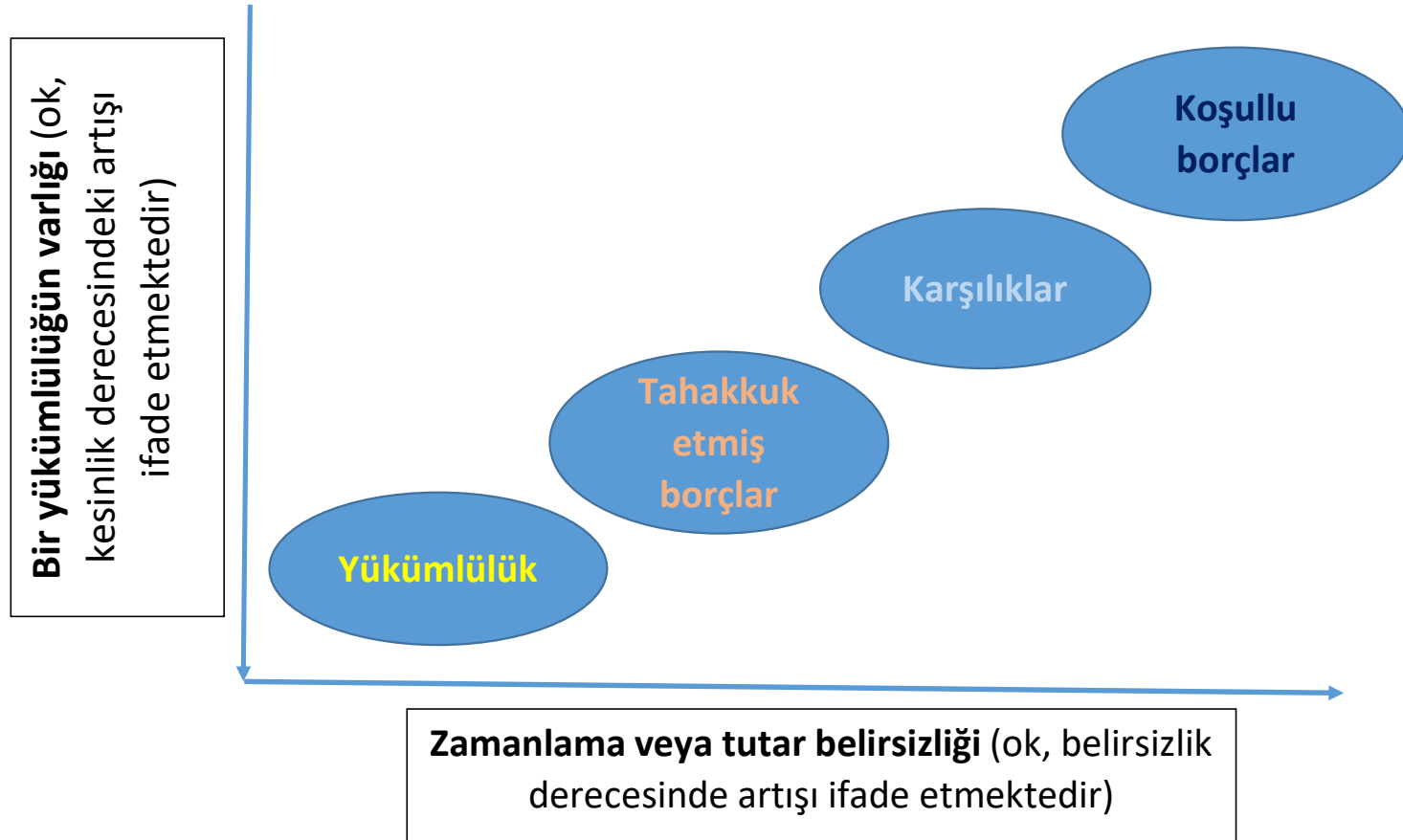

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

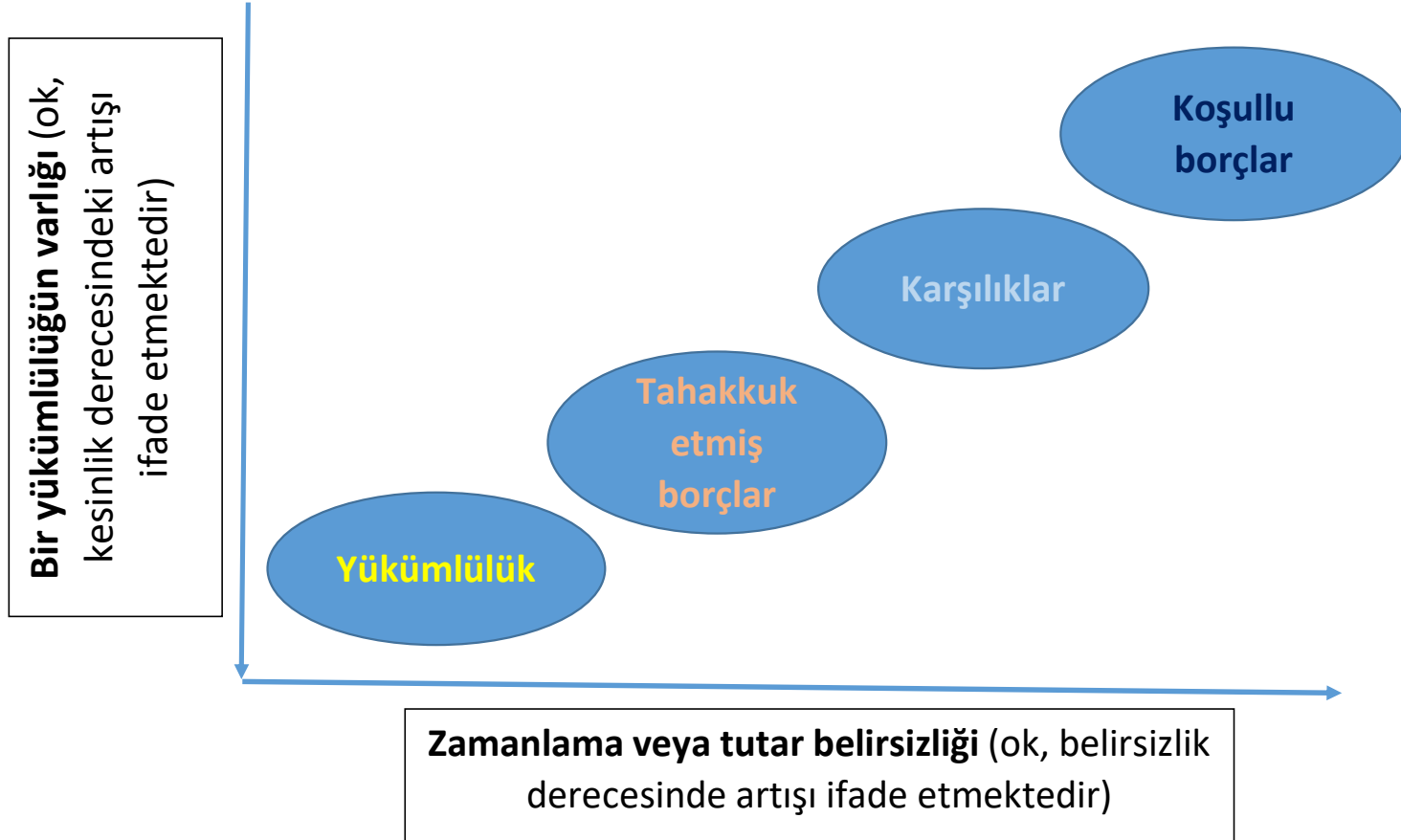
AMAÇ VE KAPSAM

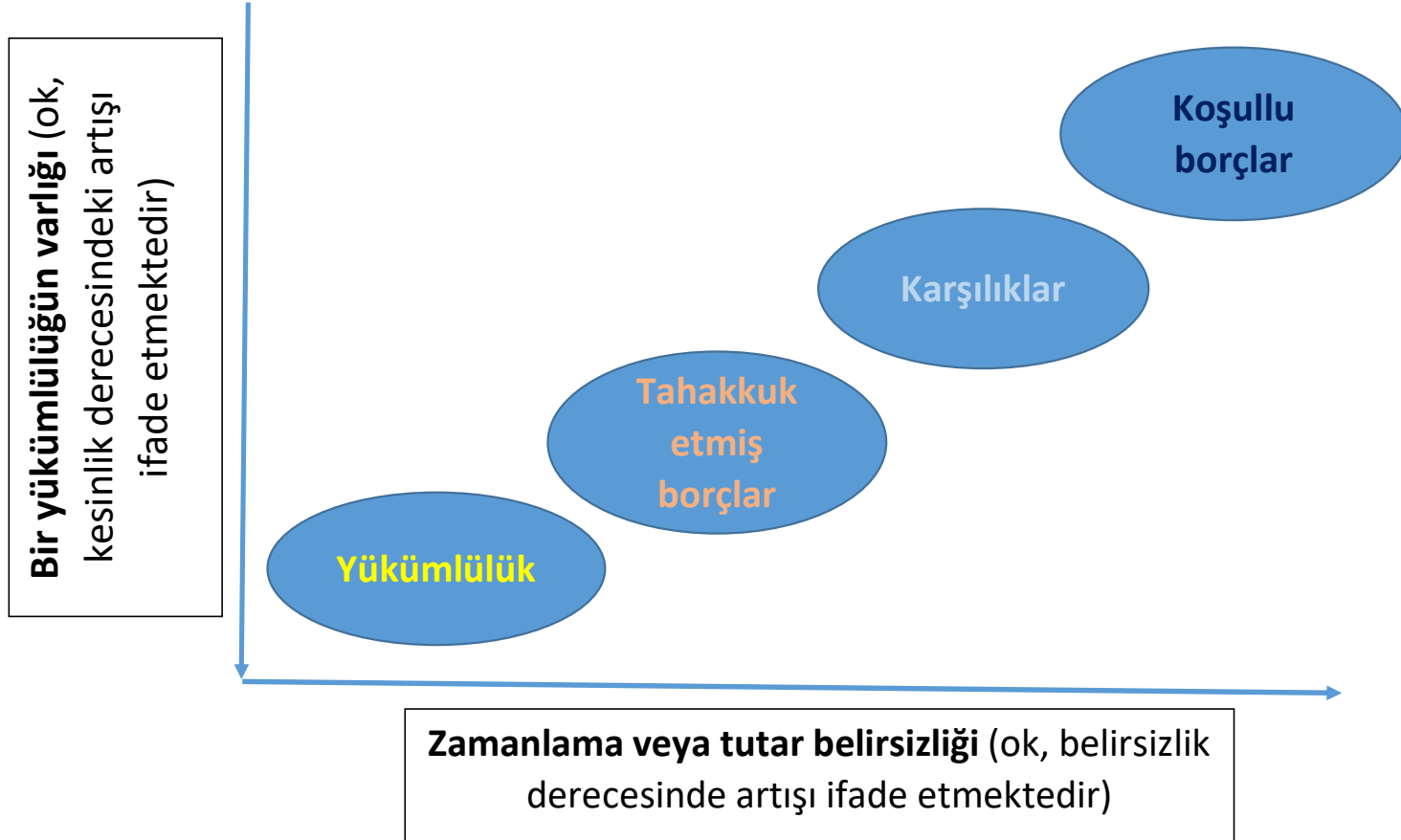
YÜKÜMLÜLÜKLER – İLGİLİ KAVRAMLAR

YÜKÜMLÜLÜKLER – İLGİLİ KAVRAMLAR

YÜKÜMLÜLÜKLER – İLGİLİ KAVRAMLAR

KARŞILIKLARIN MUHASEBELEŞTİRİLMESİ

Karşılıklar aşağıdaki durumlarda muhasebeleştirilir:

1 Geçmiş bir olaydan kaynaklanan **mevcut bir yükümlülüğün** (hukuki veya zımni) bulunması;

2 Yükümlülüğün yerine getirilmesi için **ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkmalarının muhtemel olması ve**

3 **Yükümlülük tutarının güvenli bir biçimde tahmin edilebiliyor olması**

KARŞILIKLARIN MUHASEBELEŞTİRİLMESİ

Karşılıklar aşağıdaki durumlarda muhasebeleştirilir:

1 Geçmiş bir olaydan kaynaklanan **mevcut bir yükümlülüğün** (hukuki veya zımni) bulunması;

2 Yükümlülüğün yerine getirilmesi için **ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkmalarının muhtemel olması ve**

3 Yükümlülük tutarının **güvenli bir biçimde tahmin edilebiliyor olması**

Bu koşullar yerine getirilmezse, herhangi bir karşılık muhasebeleştirilmez

KOŞULLU BORÇLAR

Koşullu borç:

- geçmiş olaylardan kaynaklanan ve mevcudiyeti ancak işletmenin tam anlamıyla kontrolünde bulunmayan bir veya daha fazla kesin olmayan olayın gelecekte gerçekleşip gerçekleşmemesi ile teyit edilebilecek olası bir yükümlülük; **VEYA**

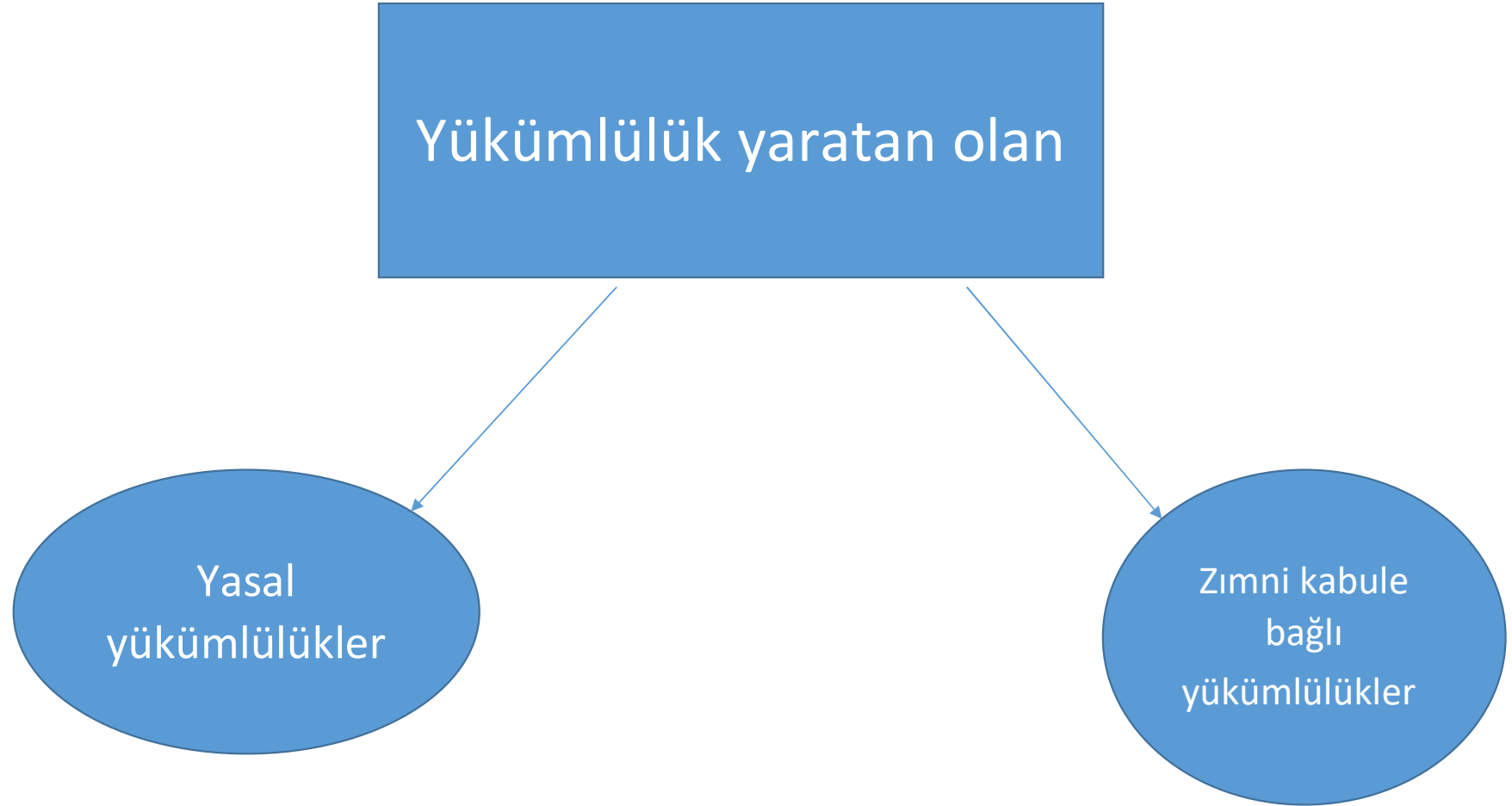

KOŞULLU BORÇLAR

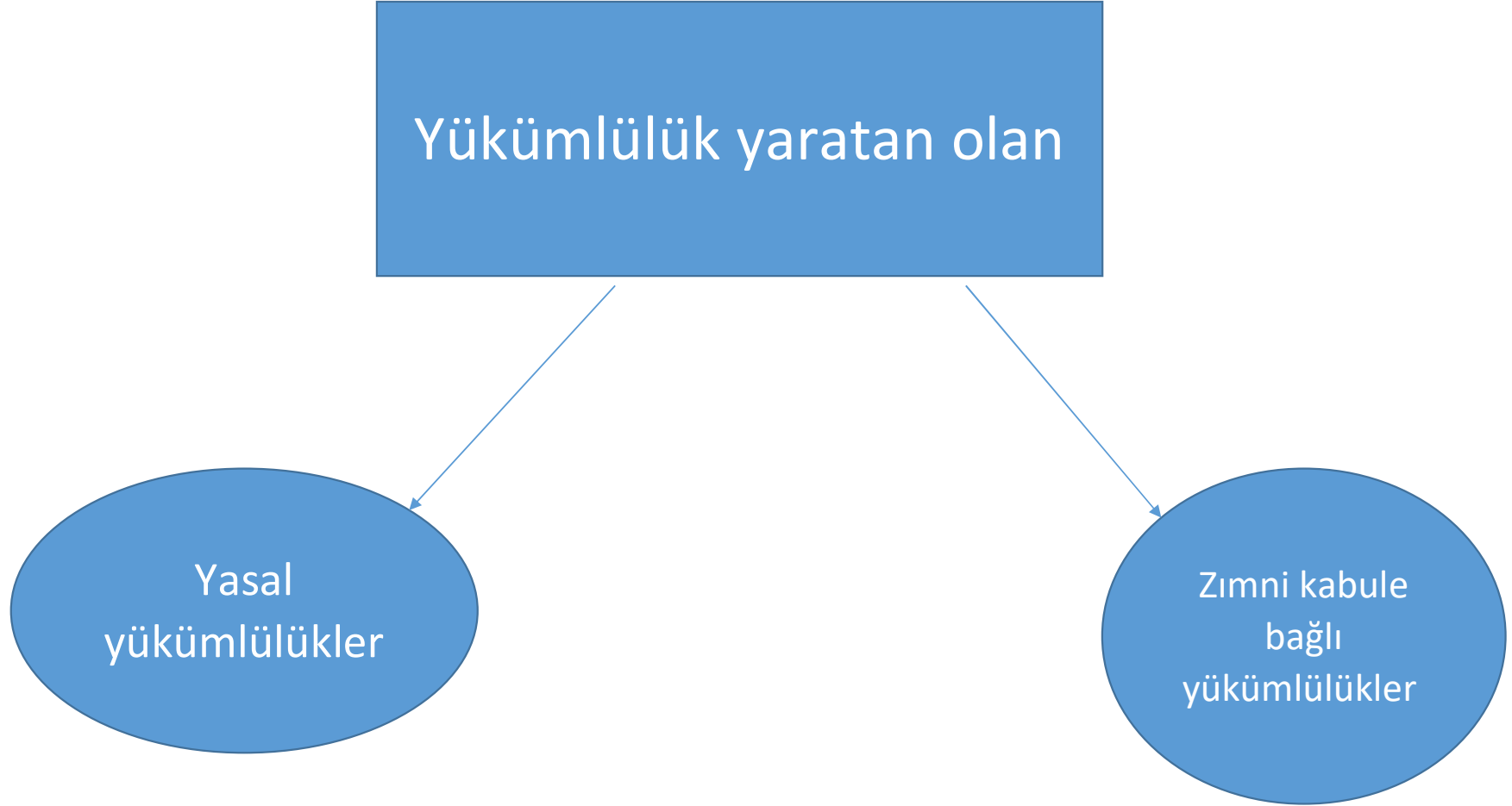
Koşullu borç ayrıca:

- Geçmiş olaylardan kaynaklanan; fakat aşağıda yer alan nedenlerle finansal tablolara yansıtılmayan **mevcut yükümlülüktür**:
- *(i) Yükümlülüğün yerine getirilmesi için, ekonomik fayda içeren kaynakların işletmeden çıkma ihtimalinin bulunmaması veya*
- *(ii) Yükümlülük tutarının, yeterince güvenilir olarak ölçülememesi.*

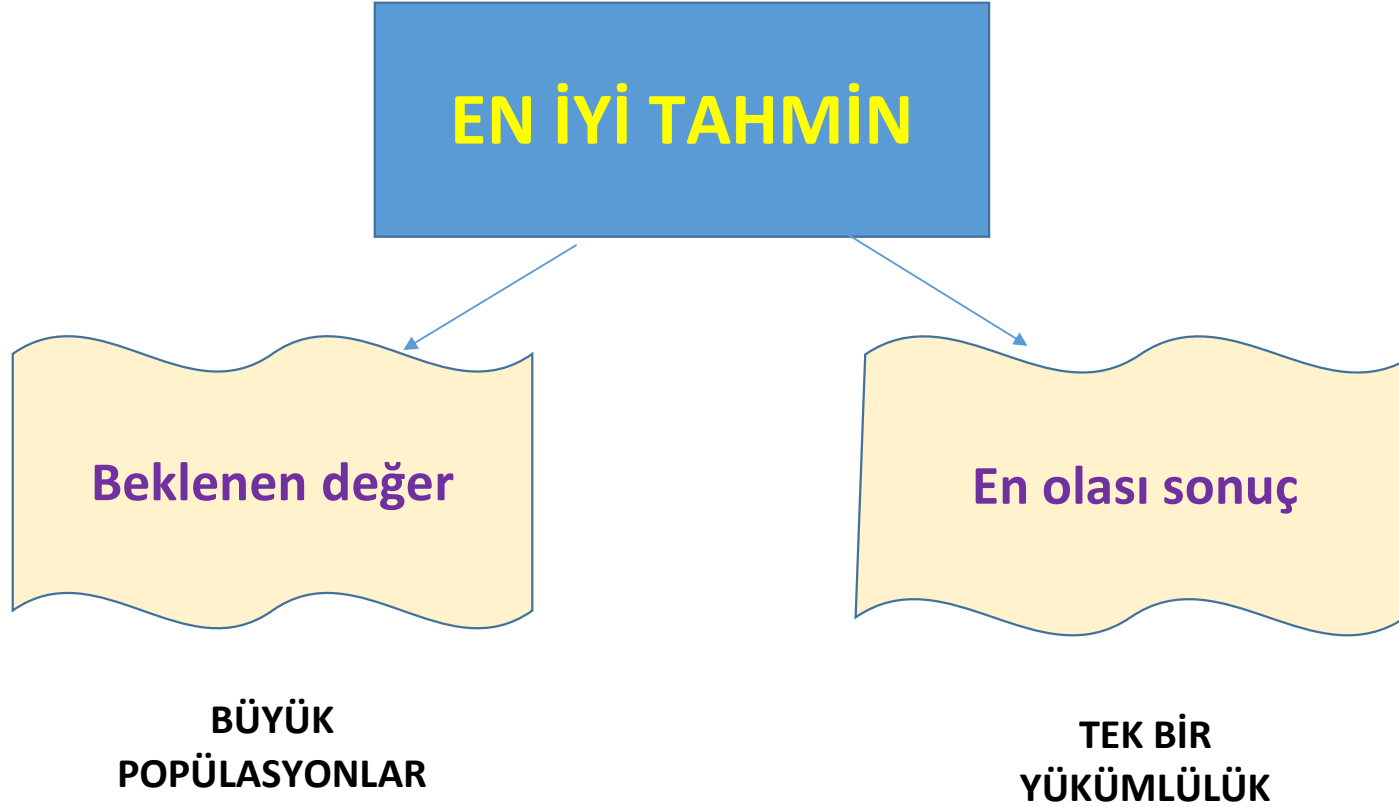
YÜKÜMLÜLÜK YARATAN OLAN

YÜKÜMLÜLÜK YARATAN OLAN

KARŞILIKLARIN ÖLÇÜLMESİ

KARŞILIKLARIN ÖLÇÜLMESİ: Beklenen Değer

Lavander bir oyuncak üreticisidir ve 2020 yılında 10.000 kukla satmıştır. Deneyimleri, satılan oyuncakların %5'inin küçük onarımlara ihtiyaç duyduğunu, ortalama maliyetin 10 PB olduğunu ve %1'inin (her biri 50 PB'den) değiştirilmesi gerektiğini göstermektedir.

İşletme karşılıklarını nasıl ölçmelidir?

KARŞILIKLARIN ÖLÇÜLMESİ: Beklenen Değer

Lavander İşletmesi 2020 yılında 10.000 kukla satmıştır. Deneyimler, satılan oyuncakların %5'inin küçük onarımlara ihtiyaç duyduğunu ve ortalama maliyetinin 10 PB olduğunu ve %1'inin (her biri 50 PB'den) değiştirilmesi gerektiğini göstermektedir.

$$\text{Karşılık} = \%5 * 10.000 \text{ birim} * 10 \text{ PB} + \%1 * 10.000 * 50 \text{ PB}$$

Küçük tamirler

Değişim

$$\text{Garanti Karşılıkları} = 10.000 \text{ PB}$$

KARŞILIKLARIN ÖLÇÜLMESİ: En Olası Sonuç

Bir işletmenin yönetimi, açılmış bir dava sonucunda %30 ihtimalle 2.000.000 PB ödemek zorunda kalacağını ve %70 ihtimalle 300.000 PB ödemek zorunda kalacağını tahmin etmektedir.

İşletme karşılıklarını nasıl ölçmelidir?

KARŞILIKLARIN ÖLÇÜLMESİ: En Olası Sonuç

Bir işletmenin yönetimi, açılmış bir dava sonucunda %30 ihtimalle 2.000.000 PB ödemek zorunda kalacağını ve %70 ihtimalle 300.000 PB ödemek zorunda kalacağını tahmin etmektedir.

İşletme karşılıklarını nasıl ölçmelidir?

Alternatif 1: Karşılık = 300.000 PB

KARŞILIKLARIN ÖLÇÜLMESİ: Beklenen Değer

Bir işletmenin yönetimi, açılmış bir dava sonucunda %30 ihtimalle 2.000.000 PB ödemek zorunda kalacağını ve %70 ihtimalle 300.000 PB ödemek zorunda kalacağını tahmin etmektedir.

İşletme karşılıklarını nasıl ölçmelidir?

$$\begin{aligned} \text{Alternatif 2: Karşılık} &= \%30 * 2.000.000 \text{ PB} + \%70 * 300.000 \text{ PB} \\ &= 810.000 \text{ PB} \end{aligned}$$

KARŞILIKLARIN ÖLÇÜLMESİ: İskontolanmış Değer

Tahminlerinden bağımsız olarak, karşılıklar, paranın zaman değerinin zaman içinde önemli ölçüde değiştiği gelecekteki harcamaların iskonto edilmiş değerinden ölçülür. Karşılık tutarındaki artış, kar veya zarara yansıtılan bir finansman maliyetidir. İskonto oranı, hem paranın zaman değerine ilişkin mevcut piyasa değerlendirmelerini hem de yükümlülüğün belirli risklerini yansıtan vergi öncesi bir orandır.

KARŞILIKLARIN ÖLÇÜLMESİ: Bugünkü Değer

Bir işletme, lisans sözleşmesine göre faydalı ömrünün sonunda hizmetten çıkarılmasını gerektiren bir üretim tesisi işletmektedir. İşletme, 3 yıl içinde ödenecek olan 10.000 PB'lik bir maliyet tahmin etmektedir. İskonto oranı %5'tir.

Hizmetten çıkarma maliyeti nasıl ölçülmeli?
İşletme bu kaydı nasıl yapacaktır?

KARŞILIKLARIN ÖLÇÜLMESİ: Bugünkü Değer

$$\text{Harcamaların bugünkü değeri} = \frac{10,000}{(1+0.05)^3} = 8.638 \text{ PB}$$

Tarih	Dönem başındaki karşılık (PB)	Finansman maliyeti (PB)	Dönem sonundaki karşılık (PB)
T0			8.638
Yıl 1	8.638	8.638*0,05=432	9.070
Yıl 2	9.070	9.070*0,05=454	9.524
Yıl 3	9.524	9.524*0,05=476	10.000

Karşılık 8.638 PB'den 10.000 PB'ne çıkacak.

KARŞILIKLARIN ÖLÇÜLMESİ: Bugünkü Değer

Tarih	Dönem başındaki karşılık (PB)	Finansman maliyeti (PB)	Dönem sonundaki karşılık (PB)
T0			8.638
Yıl 1	8.638	$8.638 * 0,05 = 432$	9.070
Yıl 2	9.070	$9.070 * 0,05 = 454$	9.524
Yıl 3	9.524	$9.524 * 0,05 = 476$	10.000

Finansman Gideri

432

Sökme ve Ortadan Kaldırma Karşılıkları

432

AÇIKLAMALAR

- (1) dönem içinde kullanıma veya ayrılmaya bağlı artış ve azalışlar belirtilerek, karşılığın başlangıç ve bitiş tutarları arasındaki mutabakat.
- (1) her bir karşılığın niteliği ve koşulları ile ilgili çıkışlara ilişkin zamanlama ve varsayımlar. **Karşılaştırmalı bilgi gerekli değildir.**
- (1) koşullu borçların her biri ve bunlardan kaynaklanan herhangi bir harcama olasılığının ne kadar muhtemel olduğu hakkında bilgi.
- (1) bir ekonomik fayda çıkışının **akışının** olduğu durumlarda (**yalnızca mümkün değil**), işletmeler koşullu varlıkları hakkında da bilgi vermelidir.

ÖRNEK

Ekim 2020'deki gerçekleştirilen bir etkinliğin ardından birkaç kişi yaralanmış ve etkinlik organizatörünü kötü yönetim nedeniyle suçlamışlardır. Organizatör bu iddialara karşı çıkmaktadır. 2020 yılı sonunda bir dava açılmış, ancak organizatörün avukatları, 31 Aralık 2020 yılına ait finansal tablolar onaylanmadan önce organizatörün sorumlu bulunmayacağına muhtemel olduğunu bildirmişlerdir.

Ancak, organizatör 31 Aralık 2021 yılına ait finansal tablolarını hazırlamadan önce, avukatları, davadaki gelişmeler nedeniyle işletmenin yaklaşık 100.000 PB tutarındaki zararlardan sorumlu tutulmasının muhtemel olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir.

Bu olayların işletmenin finansal tabloları üzerindeki etkileri nelerdir?

ÖRNEK

Avukatların, dava sonucunda herhangi bir tazminat ödemesine gerek olmayacağı şeklinde görüş bildirmelerinden dolayı, 2020'de işletmenin bu olay için bir karşılık ayırmasına gerek yoktur. İşletme, uygun bilgileri, bu olaylarla ilgili koşulları ve sorumlu bulunma olasılığının düşük olduğuna ilişkin değerlendirmesini finansal tablolarının dipnotlarında koşullu borç şeklinde açıklayabilir.

Ancak 2021'de işletme, davayla ilgili yeni gelişmeler nedeniyle yaklaşık 100.000 PB tutarında bir dava karşılığı ayırarak bu politikayı değiştirmelidir.

Karşılık Gideri   100.000

Dava Karşılıkları   100.000

PASSFR.EU

A Digital Learning Platform for Generation Z:
Passport to IFRS®

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union